

Dr. Polt Péter Úrnak

legfőbb ügyész

Legfőbb Ügyészség

Budapest

kabinet@nku.hu; lu@mku.hu

Tárgy: feljelentés, valamint per indításának kezdeményezése a nemzeti vagyont károsító cselekmény gyanúja miatt

Tisztelt Legfőbb Ügyész Úr!

A Transparency International Magyarország Alapítvány az ügyészség intézkedését kezdeményezi az alábbiakban ismertetett ügyben.

A II. Zsigmond Ágost lengyel király gyermekpáncéljának a Lengyel Köztársaság részére történő tulajdonba adásáról szóló 2015/2020. (XII. 24.) kormányhatározat (a továbbiakban: Kormányhatározat) értelmében Magyarország az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 36. § (2) bekezdés a./ pontja és (3) bekezdése, valamint a Magyar Köztársaság Kormánya és a Lengyel Köztársaság Kormánya közötti kulturális és tudományos együttműködésről szóló, Budapesten, 1992. október 13-án aláírt Egyezmény kihirdetéséről szóló 123/1993. (IX. 21.) kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 9. Cikke alapján Lengyelországnak ingyenesen átruházta, vagyis elajándékozta a Magyar Nemzeti Múzeum alapleltárában, 55.3269 leltári számon nyilvántartott „II. Zsigmond Ágost lengyel király gyermekpáncélja” megnevezésű műtárgyat (a továbbiakban: Gyermekpáncél).

A sajtóban megjelent hírekből is tudható, hogy Orbán Viktor miniszterelnök a Gyermekpáncélt f. év február hónap 17. napján, Krakkóban ténylegesen átadta Lengyelország miniszterelnökének.

A Kormányhatározatból megállapíthatóan a Gyermekpáncél az ajándékozásig a magyar állam tulajdonában volt, hiszen Magyarország az Avtv. alkalmazásával döntött az ajándékozásról. Az Avtv. 36. § (1) bekezdése értelmében az állami vagyon tulajdonjogát ingyenesen átruházni csak törvény rendelkezése alapján lehet. További előírásokat tartalmaz az Avtv. Kormányhatározat által citált 36. § (2) bekezdés a./ pontja, amelynek értelmében az állami vagyon tulajdonjoga nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség teljesítése érdekében ingyenesen átruházható.

A Kormányhatározat a Kormányrendelet 9. cikkére mint nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségre utal, ám ez két szempontból is ellentétes az Avtv. imént hivatkozott előírásaival. Egyrészt nem teljesül az Avtv. 36. § (1) bekezdésében foglalt azon előírás, miszerint az állami vagyon ingyenes átruházására kizárólag törvény rendelkezése folytán kerülhet sor, hiszen a Kormányrendelet ennek a feltételnek fogalmilag nem tud megfelelni. Másrészt a Kormányrendelet 9. cikke mindössze annyit ír elő, hogy a „Felek”, vagyis Magyarország és Lengyelország támogatják a múzeumok, galériák és műemlékvédelmi intézmények együttműködését, továbbá különösen erőfeszítéseket tesznek mindkét Fél nemzeti kulturális öröksége sérthetlenségének védelme, valamint a saját területükön található, a másik Fél kulturális értékeit és emlékeit képező tárgyak megőrzése érdekében. A Kormányrendelet itt ismertetett rendelkezését semmi esetre sem lehet Magyarország által nemzetközi szerződésben vállalt olyan kötelezettségként értelmezni, amely alapján Magyarország a Gyermekpáncél tulajdonjogát ingyenesen átruházhatta, vagy erre köteles lett volna.

Vagyis a Kormányhatározat mind formai értelemben (törvényi rendelkezés hiánya), mind tartalmi értelemben (nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség hiánya) az Avtv. előírásaival ellentétes, azaz törvénytörő ügylet végrehajtását irányozta elő.

Továbbá a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 1. § (2) bekezdés g./ pontja értelmében a nemzeti vagyonba tartozik egyebek mellett az állami fenntartású közgyűjteményben nyilvántartott kulturális javak körébe tartozó dolog, kivéve, ha a dolog más tulajdonában áll. Mivel a Gyermekpáncél, annak elajándékozásáig szerepelt a Nemzeti Múzeum alapleltárában, és a Kormányhatározat értelmében az ajándékozási ügyletre az Avtv. 36. § (2)-(3) bekezdése alapján került sor – maga a Kormányhatározat például az Avtv. 36. § (3) bekezdése alapján született – a jelen esetben az állam tulajdonáról van szó. Így tehát megállapítható, hogy a Gyermekpáncél Magyarország nemzeti vagyonába tartozik.

Az Nvtv. 13. § (3) bekezdésének első mondata értelmében a nemzeti vagyon tulajdonjogát ingyenesen átruházni csak törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel lehet. Az Nvtv. 15. §-a értelmében az Nvtv. rendelkezéseibe ütköző szerződés, más jogügylet vagy rendelkezés semmis.

A Gyermekpáncélnak a Kormányhatározat alapján történt elajándékozása tehát nemcsak az Avtv. 36. § (1) bekezdésében, valamint a (2) bekezdés a./ pontjában foglaltakkal, hanem az Nvtv. 13. § (3) bekezdésében foglaltakkal is ellentétes volt.

A Kormányhatározat az állami tulajdonban lévő nemzeti vagyon tulajdonjogának ingyenes átruházását szabályozó két törvény – az Avtv. és az Nvtv. – előírásait is megsértette. A Gyermekpáncélnak a Kormányhatározat alapján történt elajándékozása ezért törvénysértő és emiatt az Nvtv. 15. §-a értelmében semmis jogügylet volt.

A Transparency International Magyarország Alapítvány megkísérelte a Gyermekpáncél elajándékozására irányuló ügylet egyes részleteit tisztázni, ezért közérdekűadat-igénnyel fordultunk az Emberi Erőforrások Minisztériumához (a továbbiakban: EMMI). A kapott válaszból kiderült, hogy a Gyermekpáncél esetében a muzeális intézmény alapleltárában szereplő kulturális javak körébe tartozó és ezért korlátozottan forgalomképes tárgy elidegenítéséhez a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 38. § (1) bekezdése alapján szükséges engedélyt dr. Fülöp Péter helyettes államtitkár egy keltezés, bélyegző lenyomatot és aláírást egyaránt nélkülöző leiratban adta meg (az EMMI-től kapott iratot mellékelem).

Aki elrendelte, jóváhagyta, valamint végrehajtotta a Gyermekpáncél törvényértő elajándékozását, megszegte a rábízott állami vagyon kezelésére vonatkozó köteletségét, és e megatartásával az államnak vagyoni hátrányt okozott. Erre figyelemmel a Gyermekpáncél törvénysértő elajándékozása a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 376. § által büntetni rendelt hűtlen kezelés bűncselekmény gyanújának a megállapítására alkalmas. A Gyermekpáncél törvényértő elajándékozásával okozott vagyoni hátrány pontos (összegszerű) mértékének a meghatározása és ekként annak a megállapítása, hogy a hűtlen kezelés mely konkrét esete valósult meg, a Gyermekpáncél értékének az ismeretében lenne lehetséges. A Transparency International Magyarország Alapítvány nem rendelkezik az ehhez szükséges szakértelemmel, ugyanakkor a bárki számára hozzáférhető, nyilvános közleményekben írtak alapján feltételezhető, hogy a Gyermekpáncél mint műtárgy felbecsülhetetlen értékűnek minősül.

Mindezekre tekintettel a Transparency International Magyarország Alapítvány a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 375. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, a 376. § (1) bekezdése, valamint a 377. § (1) bekezdése alapján feljelentést tesz ismeretlen elkövető(k) ellen a fent leírt tényállás alapján.

A Transparency International Magyarország Alapítvány egyrészt azt kéri Legfőbb Ügyész Úrtól, hogy az ügyészség szíveskedjék intézkedni a büntetőeljárás elrendelése és ennek részeként a feljelentett magatartás kivizsgálása, valamint a felelős személy(ek) elszámoltatása érdekében.

A Transparency International Magyarország Alapítvány továbbá arra is kéri Legfőbb Ügyész Urat, hogy az ügyészség az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 27. § (5) bekezdés a./ és c./ pontjai alapján a nemzeti vagyonban okozott sérelem orvoslása és a Gyermekpáncél visszaszerzése céljából a Kormányhatározat alapján teljesedésbe ment jogügylet semmisségének a megállapítása és az eredeti állapot helyreállítása érdekében közérdekből pert indítani szíveskedjék.

Legfőbb Ügyész Úr, valamint az ügyészség szíves intézkedését megköszönöm.

Tájékoztatom Legfőbb Ügyész Urat, hogy a Transparency International Magyarország Alapítvány a jelen iratot nyilvánosságra fogja hozni.

Budapest, 2021. április 19.

Tisztelettel

.....
Ligeti Miklós
jogi vezető

Transparency International Magyarország Alapítvány
törvényes képviselője

Melléklet: 1 darab (EMMI VI/141-2/2021/MÚZEUM iktatószámú irata)

Transparency International
Magyarország Alapítvány
1055 Budapest, Falk Miksa u. 30. 4./2.
Adószám: 18192744-2-41